

YTTRANDE 2010-03-05

Dnr S2009/9762/HS

Socialdepartementet 103 33 Stockholm

Promemorian Institutet för uppföljning och utvärdering inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Förslag till uppdrag och plattform

dnr S2009/9762/HS

Sammanfattning

Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund, LSR instämmer i att det finns ett värde i att renodla och tydliggöra roller och ansvar när det gäller uppföljning och utvärdering av hälso- och sjukvården. Vi instämmer också i att det finns fördelar med att samla sådana funktioner på ett ställe då samordning ger bättre möjligheter för en jämn kvalitet; både för vården i sig och uppföljning av vården.

Hälsa är ett komplext begrepp och hälso- och sjukvård omfattar många aktörer som måste samverka för att uppnå kvalitet. Vi saknar en helhetssyn på den uppföljning och utvärdering som hittills gjorts av Socialstyrelsen och SKL och ser inte heller att det här aktuella förslaget verkar i sådan riktning. Patienter och konsumenter måste ges möjlighet att få information om allt som innefattas i hälso- och sjukvård. Kunskapsstyrning är ett viktigt instrument för en hög och jämn kvalitet. En sådan styrning förutsätter emellertid att alla aktörer inom hälso- och sjukvården involveras, genom återkoppling på såväl process som resultat, för att känna sig delaktiga och kunna ta ansvar för utveckling och förbättring av vården; till nytta för patienterna och verksamheten.

Sjukgymnastförbundet anser att det bör framgå tydligt i direktiven till organisationskommittén att organisation och bemanning måste utformas på ett sådant sätt att en helhetssyn möjliggörs.

Kommentarer

Helhetssyn inkluderar häspromotion, prevention, medicin, rehabilitering och omvårdnad

LSR menar att hälso- och sjukvården idag väl ensidigt fokuserar medicinska insatser. Ett uttryck för detta är de nationella kvalitetsregister som enbart speglar läkarkårens olika specialismråden. Ett annat exempel på detta alltför medicinska fokus är den nationella patientenkäten. Detta synsätt genomsyrar även promemorian och uttrycks bland annat som ”läkare och övriga professioner” och genom referenser till specialistläkarföreningarna. Detta anser vi inte överensstämmer med en tidsenlig kunskapsstyrd hälso- och sjukvård. Hälso- och sjukvården omfattar såväl medicinska insatser och som med insatser som främjar hälsa och förebygger sjukdom och funktionsnedsättning, likaväl som rehabilitering och omvårdnad. Uppföljning och utvärdering måste spegla alla vårdkontakter som konsumenter och patienter kommer i kontakt med inom hälso- och sjukvården: både för ge patienterna en möjlighet att värdera den vård de erbjudits, men också för att göra alla vårdprofessioner delaktiga och ansvariga för utveckling och förbättring av vårdens alla dimensioner.

Sjukgymnastförbundet anser att det bör framgå tydligt i direktiven till organisationskommittén att organisation och bemanning av det tilltänkta institutet måste utformas på ett sådant sätt att en helhetssyn på hälso- och sjukvården möjliggörs.

Vi efterlyser helhetssyn på kvalitetsuppföljning

Det är idag ingen självklarhet att uppföljning och utvärdering av hälso- och sjukvård omfattar alla delar av en vårdkedja. Ett tydligt exempel på detta är utvärdering och uppföljning av hjärtsjukvård. I Socialstyrelsens dokument Nationella riktlinjer för hjärtsjukvård ges mycket hög prioritet till rehabiliterande insatser. Det indikatorset om tagits fram till riktlinjerna saknar dock helt indikatorer för dessa åtgärder. Detta har sedan lett till att Socialstyrelsens rapport Öppna jämförelser och utvärdering 2009 av Hjärtsjukvård helt utelämnar rehabiliterande insatser.

LSR har vid olika uppvaktningar hävdat att vi saknar en helhetssyn på de uppföljningar och utvärderingar som hittills gjorts av Socialstyrelsen och SKL. Det räcker alltså inte att överföra kvalitetsuppföljning till ett en ny aktör. Det nya institutet måste få direktiv att arbeta med alla länkar i en vårdkedja.

God standard och varierat utbud

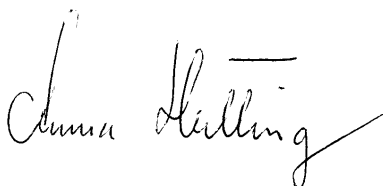
Följsamhet till lagar och förordningar och hur väl en vårdenhet uppfyller uppställda kriterier och mål är en viktig aspekt av kvalitet, men kvalitet är inte enbart fråga om variationer avseende resultat i vården, baserat på hälsodata. Vi vill peka på att kvalitet i hälso- och sjukvården även innebär, en variation i utbud och resurser som motsvarar konsumentens eller patientens olika preferenser. Att få en kunskapsbaserad vård och rätt behandling av personal med adekvat kompetens tar nog många för givet, men att ges möjlighet att direkt få välja utifrån sina specifika, individuella behov och preferenser är idag inte självklart. Det kan t. ex handla om kosten, lokalernas beskaffenhet, en särskild vårdfilosofi med tillgång till särskild personal.

Transparent kompetensbeskrivning av hälso- och sjukvårdens professioner

En helhetssyn på hälso- och sjukvård måste också genomsyra dess utvärdering. Utvärdering måste fokusera på såväl innehåll som organisation.

Kunskapsbaserade val i hälso- och sjukvården, utifrån såväl beslutsfattarnas styrning av verksamheten som patienter och konsumenters behov och preferenser, förutsätter att systemet är utformat likvärdigt med ett transparent system för olika professioners kompetensprofil och kompetensutveckling. Det är rimligt att det råder samstämmighet kring utformning av specialistutbildning, specialisttjänster och annan tjänstekonstruktion. Detta ger en ökad säkerhet för att rätt personer gör rätt saker och ger också en ”innehållsdeklaration” för att patienter och konsumenter i mötet med hälso- och sjukvårdspersonal. Detta kan ha betydelse för känslan av trygghet och tilltro till systemet och även påverka patienters och konsumenters förväntningar på vården.

I detta ärende har Anna Hertting, ordförande beslutat. Birgit Rösblad, FoU chef och Ann Pettersson, professionsutvecklare har varit föredragande och deltagit i handläggningen.

Anna Hertting
Ordförande i Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund